

sumari

- Editorial
- Notícies
- Balanç I Jornades AsF
- Junta Directiva
- Documents d'interès
- Convocatòries

Editorial

BARCELONA SOLIDÀRIA col·labora amb AsF a Bòsnia i Hercegovina

En nombroses publicacions i articles editats per la nostra ONG mitjançant alguns membres i col·laboradors d'AsF ja s'ha fet una aproximació com la professió arxivística es pot incorporar normalment en projectes de cooperació i solidaritat. En aquest sentit, la participació d'arxivers en la salvaguarda del patrimoni o en l'ajuda tècnica a altres professionals de forma desinteressada ha corroborat l'existència de dos avantatges. El primer consisteix a ampliar els nostres coneixements a partir d'una projecció exterior i diferent que sempre ens serà enriquidora. I el segon consisteix a poder oferir serveis i coneixements a arxius i arxivers, que per raons diverses no disposen de recursos suficients per endegar adequadament processos de tractament de la documentació.

En la nostra acció "humanitària" sorgia sempre l'interrogant de com es pot plantejar davant les institucions un projecte de cooperació en matèria de gestió documental, i fins i tot, si una actuació en arxius es podia considerar ajuda humanitària. Perquè la concepció arrelada de la cooperació que s'ha inculcat a la societat, tant des de les ONG tradicionals com des dels governs, i sobretot des dels mitjans de comunicació, se centra gairebé exclusivament a solucionar les necessitats bàsiques immediates, com l'assistència sanitària, l'alimentació, la higiene, l'atenció als refugiats, la protecció dels drets i les llibertats de les persones i l'educació.

Ara, i gràcies al suport del **Programa Barcelona Solidària** de l'Ajuntament de Barcelona, podem dir que una actuació de cooperació en el patrimoni documental es pot justificar perfectament, malgrat que les necessitats bàsiques no estiguin totalment resoltes en alguns països. I es pot justificar per diversos motius, però sobretot perquè recuperem uns coneixements que d'una altra manera s'esvairien per als professionals i per al conjunt de la ciutadania. No obstant això, algú encara es pot preguntar perquè hem de gastar esforços humans i econòmics per conservar els documents o per organitzar un arxiu quan és més necessari crear una escola o un hospital. La resposta no és disjuntiva, o una cosa o l'altra, sinó més aviat conjuntiva, les dues coses alhora són necessàries. La mateixa història ens confirma que si no conservem el patrimoni documental difícilment podem identificar-nos amb la societat on estem vivint. Només per aquest motiu, la nostra col·laboració desinteressada està totalment justificada a Bòsnia i Hercegovina i a qualsevol racó del món.

Barcelona Solidària va entendre des d'un primer moment que la preservació dels fons documentals era un gran suport a la protecció dels drets democràtics i a la preservació de la memòria històrica i que un projecte de col·laboració en patrimoni documental es pot encabir dins de les activitats de cooperació internacional, perquè complementa la resta de les accions d'ajuda humanitària.

Les I Jornades d'AsF, també subvencionades per **Barcelona Solidària**, van fer palesa la necessitat d'actuar en la salvaguarda del patrimoni documental per tal de protegir els drets democràtics i també el dret a disposar del testimoni de la història. A més, mitjançant els projectes que la nostra ONG ha dut a terme hem pogut demostrar que la cooperació solidària en arxius és enriquidora tant des del vessant professional com des de l'humà, atès que ens ensenya a valorar altres cultures i també, per què no dir-ho, ens proporciona una altra perspectiva de la nostra professió. És per això que us convidem a participar amb AsF en la protecció del patrimoni documental d'arreu del món. De ben segur que tots hi sortirem guanyant, tant professionalment com personalment.

Conveni amb l'Ambaixada Democràtica Local (ADL)

■ El 24 de setembre de 2001 se signà a Sarajevo un conveni de col·laboració entre l'ADL d'aquesta ciutat i AsF, per incentivar i col·laborar mútuament en projectes de cooperació i solidaritat per al desenvolupament de Bòsnia i Hercegovina.

L'Ambaixada Democràtica Local es creà per iniciativa del Congrés dels Poders Locals i Regionals del Consell d'Europa, l'any 1993, amb la finalitat de contribuir al diàleg interètnic, a la tolerància i al desenvolupament de la societat civil. L'ADL disposa d'agències locals a moltes ciutats de Bòsnia i Hercegovina i a altres països d'Europa.

Arxivers Solidaris (CIA/ICA)

■ Els passats dies 22 i 23 de novembre AsF es va reunir amb la presidenta de la Secció d'Associacions Professionals del Consell Internacional d'Arxius (ICA/SPA), la Sra. Margaret Turner (Anglaterra). També hi varen assistir la Sra. Nancy Marelli (Canadà) i el Sr. Benni Haspel (Israel). Les reunions es varen celebrar a Barcelona, amb la col·laboració de l'Arxiu Municipal de Barcelona i el Servei d'Arxius de la Generalitat de Catalunya, amb l'objectiu d'intercanviar informació i copsar l'opinió de la nostra entitat sobre l'eventual necessitat de la comunitat arxivística internacional de cooperar amb els països en vies de desenvolupament o immersos en conflictes.

AsF va explicar la seva organització i estructuració i els objectius que varen promoure la creació de l'ONG. Amb tota mena de detalls, se'ls va exposar també els projectes ja realitzats pels nostres cooperants a Malabo i a Bòsnia i Hercegovina i els plans d'actuació previstos en un futur. Els assistents a la reunió varen quedar molt sorpresos per l'activitat duta a

terme per AsF i sobretot per la metodologia emprada en els projectes, constatable en el recull de documents textuais i en imatges que conformen les memòries de cadascun d'ells.

Benni Haspel també va explicar la seva experiència en l'àmbit de la cooperació, desenvolupada a partir de la formació.

Com a resultat de la reunió es va convenir en la necessitat d'organitzar algun tipus d'activitat de cooperació a partir de l'ICA/SPA i, en aquest marc, es va parlar de la possible creació d'un grup de treball anomenat *Arxivers Solidaris*, en el qual hi participarien arxivers associats al CIA/ICA interessats en aquest àmbit i també AsF. Entre els seus objectius hi figura la necessitat de coordinar la comunitat arxivística internacional per a la realització de projectes de cooperació dirigits als països en vies de desenvolupament. Es va decidir la conveniència de compartir entre els professionals del nostre àmbit la informació referida als projectes internacionals de cooperació, la voluntat de realitzar activitats puntuals en el marc de la solidaritat, enviant professionals especialitzats en la formació i el compromís de facilitar els materials necessaris per dur a terme els projectes de cooperació i desenvolupament.

Augurem un bon futur per aquest grup de treball i la consolidació d'*Arxivers Solidaris* a l'àmbit de la comunitat arxivística internacional.

Aprovació de l'Estatut del Cooperant i nou Qüestionari dels Cooperants

■ En la sessió de la Junta Directiva d'AsF corresponent al 17 de setembre de 2001, es va presentar, discutir i aprovar l'Estatut del Cooperant. Aquest document ha de servir a Arxivers sense Fronteres per treballar amb aquelles persones que decideixen invertir part del seu temps en la col·laboració amb l'ONG en els seus projectes en el país de destinació.

L'Estatut del Cooperant és de vital importància per al desenvolupament de la tasca que pretén realitzar la nostra associació, perquè planteja tota una sèrie de qüestions que són bàsiques per a la seva organització pràctica. Com a aspectes més destacats del document, cal assenyalar la definició de «cooperant» i l'assumpció per part dels cooperants d'AsF dels compromisos i objectius que constitueixen la raó de ser de l'ONG. L'Estatut del Cooperant també destaca la constant informació i comunicació que cal que hi hagi, en tot moment, entre el cooperant i la Junta Directiva, per tal que els projectes en què es treballi puguin arribar a bon port.

Al mateix temps s'ha aprovat definitivament un altre important document de treball, el Qüestionari dels Cooperants, que servirà per construir la base de dades amb els perfils professionals i personals de totes les persones interessades en col·laborar amb l'ONG com a cooperants. Les dades que ha de contenir aquest qüestionari són molt importants per tal de poder escollir, en cada cas, el perfil de cooperant més adequat per a cada projecte. No cal dir que aquestes dades són confidencials, només estaran a l'abast de la Junta Directiva i només seran utilitzades per a aquesta finalitat.

Tant un document com l'altre podran ser consultats a la nostra pàgina WEB, quan aquesta s'activi.

Ben aviat trametrem als nostres socis aquests documents, bé per correu electrònic o postal.

AsF

Barcelona, 26 i 27 d'octubre de 2001

■ Amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona i amb el títol "La protecció del Patrimoni Documental en l'àmbit de la Cooperació Internacional" es van celebrar els dies 26 i 27 d'octubre, al Museu Marítim de Barcelona, les I Jornades d'Arxivers sense Fronteres (AsF). Les jornades d'AsF se celebraran cada dos anys i volen esdevenir un espai de diàleg on exposar els projectes realitzats per l'ONG i, al mateix temps, debatre la situació i la problemàtica de la cooperació internacional, especialment en el camp del patrimoni documental.

En la presentació d'aquestes I Jornades, el president de l'Associació d'Arxivers de Catalunya, Joan Boadas, va ressaltar la importància d'exercir la cooperació solidària en matèria d'arxius mentre que, el president d'AsF Ramon Alberch va destacar també la voluntat de contribuir a la normalit-

zació de la professió d'arxiver, amb una ONG de cooperació internacional similar a la que ja tenen d'altres professions. En relació amb les ponències es van tractar temes diversos. El primer fou sobre els arxius de la Seguretat de l'Estat en els desapareguts règims repressius, ponència realitzada pel Sr. Antonio González Quintana, coordinador dels arxius del Ministeri de Defensa i membre d'AsF. La segona intervenció va versar sobre la història oral i la recuperació de la memòria històrica i va anar a càrrec de la Sra. Mercè Vilanova, de la Universitat de Barcelona. La darrera ponència va ser realitzada per la Sra. Montserrat Canela, arxiviera de les Nacions Unides i va tractar sobre la funció arxivística de l'Alt Comissionat de les Nacions Unides pels Refugiats (ACNUR). Posteriorment i abans de la cloenda van intervenir-hi membres i col·laboradors

de l'ONG per exposar els projectes de cooperació internacional en els quals van participar. Així, es van comentar els projectes de cooperació d'AsF a Guinea Equatorial i a Bòsnia i Hercegovina. Per últim, la conferència de cloenda la va pronunciar el Sr. Arcadi Oliveras, vicepresident de Justícia i Pau, una de les organitzacions deganes de la cooperació i la solidaritat a Catalunya i Espanya, el qual va fer una anàlisi dels problemes que comporta el model de globalització actual.

Els més de 100 inscrits, provinents la major part de Catalunya però també d'altres territoris de l'Estat espanyol, demostren l'interès que aquestes I Jornades van suscitar, tant pels continguts de les ponències com pel Projecte d'AsF, que no és res més que exercir la solidaritat internacional no governamental en matèria d'arxius.

Junta Directiva

Acords

- **Sessió, 2 de juliol de 2001.** Aprovar l'elaboració i signatura d'un conveni amb la Universitat de Campinas (Brasil), en el marc de la cooperació internacional. Aprovar el formulari definitiu per a la gestió de la base de dades de cooperants d'AsF.
- **Sessió, 17 de setembre de 2001.** Aprovar no lliurar la base de dades dels socis d'AsF a l'Ajuntament de Còrdova, atès que no s'ha procedit a sol·licitar autorització a cada soci. Aprovar per unanimitat l'Estatut del Cooperant.
- **Sessió, 15 d'octubre de 2001.** No hi van haver acords rellevants, atès que la reunió va versar sobre les darreres gestions per a l'organització de les I Jornades d'AsF.
- **Sessió, 11 de novembre de 2001.** No hi van haver acords rellevants, atès que la reunió es va centrar en el balanç de les I Jornades d'AsF i en la celebració de la reunió de la Secció d'Associacions Professionals del Consell Internacional d'Arxius amb AsF.

Moviment de socis

Altes:

- Noemí Aluja Llorc
- Arxiu Municipal (Barcelona) del Districte de Sants Montjuïc (soci institucional)
- M. Antònia Balsells i Font
- Montserrat Canela i Garayoa
- M. Assumpció Colomer i Arcas
- Joan Domingo Basora
- Vicent Gil Vicent
- IAD, S.A. (soci institucional)
- Alfonso Ruiz Cagigal
- TECNODOC, S.A (soci institucional)
- Lluís Salvador Ugalde
- Jaume Enric Zamora i Escala

Junta Directiva d'AsF:

PRESIDENT:

Ramon Alberch i Fugueras

VICEPRESIDENTA:

Mariona Corominas i Noguera

SECRETÀRIA:

M. Carme Martínez Rodríguez

TRESORERA:

M. Fèlix Roncero i Escudero

VOCAL DE COOPERANTS:

Alicia Pozo i Figueroa

VOCAL DE PUBLICACIONS:

Ramon Saball i Balasch

VOCAL DE PROJECTES A L'ÀREA AFRICANA:

Laura Ureña i Bosch

VOCAL DE PROJECTES A L'ÀREA EUROPEA

I IBEROAMERICANA:

Josep M. Masachs i Suriol

VOCAL DE COORDINACIÓ DE REPRESENTACIONS TERRITORIALS

A L'ESTAT ESPANYOL:

Antonio González Quintana

VOCAL DE FORMACIÓ:

Pilar Carbonell i Olivares

A/E JUNTA DIRECTIVA D'ASF:

arxivessf@yahoo.es

Documents d'interès

- Agencia Española de Cooperación Internacional: **Red de centros y oficinas culturales de España en Iberoamérica**. Madrid: Ministerio de Asuntos Exteriores, 1999, 32 p.
- "Archiveros sin Fronteras". **Métodos de Información**, 45-46 (juliol 2001), p. 12.
- "Los Archivos de América Latina: antecedentes y situación actual", **Boletín de la Fundación Histórica Tavera**, vol. 15 (abril 1999), p. 6-10.
- Auer, Leopold: **Les contentieux archivistiques: analyse d'une enquête internationale. Une étude RAMP**. París: Unesco, 1998, 36 p.
- "Dossier de reference sur les contentieux archivistiques", **Conférence Internationale de la Table Ronde**, 1994-1995, CIA: Dordrecht, 1998, p. 211-253.
- Gransac, Ariane: "Bilan des programmes de sauvegarde d'archives en Amérique latine", **Matériaux pour l'histoire de notre temps**, France: Association des amis de la BDIC et du Musée, 54 (abril-juny 1999), p. 51-53.
- **Guide to the archives of intergovernmental organizations**. París: Unesco, 1999, 325 p.
- Kolanovic, Josip: "Accés aux archives dans les pays en transition", **Conférence Internationale de la Table Ronde**, París: CIA, 1998, p. 60-66.
- Lobato Yanes, Elena: "Los archivos del espionaje", **Archivamos**, núm. 36-37 (2n - 3r trimestre 2000), p. 74.
- Llei del Parlament de Catalunya (Espanya) 10/2001, de 13 de juliol, d'arxius i documents (DOGC núm. 3437).
- Llei del Parlament de Catalunya (Espanya) 26/2001, de 31 de desembre de 2001, de cooperació al desenvolupament (DOGC núm. 3551).
- Oliveira, Daise Aparecida: "Cooperación e integración de archivos municipales de Iberoamérica y del caribe", **Boletín de la ANABAD**, vol. XLVIII, 34 (1998), p. 49-62.
- Puente Viruega, Teresa; Santana Prieto, Cándido; Bellido Haro, Josefa: "La defensa del patrimonio en los países en conflicto".
<http://www.geocities.com/museos2000/patrimonio/conflicto/conflicto.htm> (consulta: desembre de 2001).
- Répertoire des archives de l'IHTP, **Bulletin de l'Institut d'Histoire du temps présent**, 77 (1r semestre 2001), 173 p.
- Restrepo Martínez, Daniel: "Preservation and Spread of the Documentary and Bibliographic Heritage of Latin America", **Comma**, 1-2 (2001), p. 187-194.
- Turrado Vidal, Martín: "Proyecto de investigación sobre historia de la policía. Reflexiones sobre la utilización de fondos documentales de carácter policial desde el punto de vista del usuario", **Comma**, 1-2 (2001), p. 167-180.

CONVOCATÒRIES

III Jornades de Gestió del Patrimoni Documental

Còrdova,
26 i 27 d'octubre de 2002

A finals d'octubre de 2002 tindran lloc a Còrdova les III Jornades de Gestió del Patrimoni Documental, dedicades en aquesta ocasió als arxius de l'administració provincial. Es tractaran, entre d'altres, els arxius històrics provincials, els arxius de les audiències provincials i els arxius dels governs civils. AsF col·labora en l'organització d'aquestes Jornades.

Per a més informació, podeu contactar amb la Secretaria del Congrés:

Tel.: 957 48 48 83

Fax: 957 48 23 58

A/e: rosaliamartin@alcavia.net

Edita:

Arxivers sense Fronteres (AsF)

NIF: G61898755

Adreça:

c/Salou, 11 - 08014 Barcelona

Redacció (a/e):

arxivessf@yahoo.es

Coordinació:

Ramon Saball i Balasch

Disseny: Curbet CG

Impressió: Norprint, S.A.

D.L.: GI-1.318/2001

ISSN: 1578-8717